

POŘÍČSKÝ ZPRAVODAJ

V sobotu 25. listopadu se na návsi rozsvítil vánoční strom. I letos si návštěvníci mohli odnést krásné dárky a ozdoby od poříčských dětí, výrobky členek sdružení zdravotně postižených a další drobnosti.

■ Slovo úvodem

Vážení a milí čtenáři,

Dovolte mi, abych vám popřál klidný advent, příjemné prožití svátků vánočních a mnoho štěstí a zdraví v roce 2018! Děkuji také touto cestou všem, kteří po celý rok nezištně pracovali pro obec, organizovali sportovní, společenské a kulturní akce a i jinak se snažili, aby naše ves byla hezčí a příjemnější místo pro život. Neznamená to, že stále není co zlepšovat, pokud ale nás všechny neopustí chuť táhnout společně za jeden provaz, bude jistě Poříčí i v příštím roce prospívat!

Krásné svátky!

Mgr. Jan Kratzer
starosta obce

■ Obec se zaměří na péči o seniory

Populace stárne. Podle odhadů odborníků dojde do 30 let ke stagnaci mladé populace a významnému nárůstu obyvatel ve věku nad 65 let. Tento trend je patrný i v naší obci – zatímco v roce 2000 tvořili senioři nad 60 let přibližně 10 procent obyvatel, letos je to již cca 25 %. Tomuto vývoji se obce a města musejí nutně přizpůsobit a zaměřit se na poskytování služeb svým starším obyvatelům.

V případě naší obce byla tím prvním a nejdůležitějším krokem koupě budovy někdejších KLENOT v Pražské ulici. Objekt, který je léta využíván jako ubytovna, koupilo zastupitelstvo za odhadní cenu 5,6 mil. Kč, a to včetně zahrady a poloviny nádvoří. V následujících letech nemovitost přestavíme na ubytování pro seniory s pečovatelskou službou, ordinacemi lékařů, ale také kulturním sálem a dalším zázemím. Jedná se o dlouhodobý projekt, který představuje jedinečnou příležitost, jak naši obec zvelebit a nabídnout pomoc a podporu jedné z nejohroženějších a nejpotřebnějších skupin - seniorům.

Koupí objektu se navíc podařilo zabránit vzniku ubytovny pro sociálně nepřizpůsobivé, protože jedním ze zájemců byl i provozovatel několika těchto zařízení na okrese. Naše obec byla naštěstí v jednáních úspěšnější. Více na straně 2.

KONTAKTUJTE NÁS!

Ohlédnutí za nejdůležitějšími událostmi roku

■ Hřiště ve škole a zkrášlování hřbitova

Stejně jako v letech předchozích, i letos se v obci od jarních měsíců budovalo, stavělo a opravovalo. Od května probíhala výprava silnic po zimě, v červnu firma SLÁDEK GROUP vyměnila zábradlí v Benešovské ulici pod mateřskou školou a odstranila staré betonové zátarasy mezi ulicemi Sportovní a Protivínskou. V jarním období se pracovalo také na hřbitově – po vyřezání přestárých dřevin byl zlikvidován i původní plastový bazének na vodu, který nahradilo odpočinkové místo se samočinnou pumpou a lavičkou. Díky dotaci od Ministerstva obrany se pak podařilo kompletně zrekonstruovat památník obětím 2. světové války z roku 1952. Při opravě se mimo jiné definitivně potvrdilo, že padlí Rudarmějci pod památníkem pohřbeni nejsou. V červnu začala ve školním areálu stavba moderního víceúčelového hřiště s atletickým oválem za 3,6 mil.Kč. Většinu nákladů se podařilo uhradit díky spolupráci s firmou WRIGLEY a obcemi Mrač a Nespeky. Poříčská základní a mateřská škola má tak nyní ty nejlepší podmínky pro sport a tělovýchovu a patří k nejmodernějším školským zařízením v kraji. Všem našim partnerům děkujeme!

■ Nová kanalizace i opravená silnice

Největší investiční akcí letošního roku byla výstavba vodovodu a kanalizace v ulici Pod Lutovem za téměř 7 mil.Kč. Práce ve výkopech hlubokých až 5 metrů probíhaly do října. Na jaře příštího roku, až si zemina dostatečně sesedne, bude v celé šíři vozovky položen nový asfaltový povrch. Kanalizace a vodovod se budovaly také v ulici K Záušnému, a protože v této místní části už jsou tímto všechny inženýrské sítě položeny, mohli jsme zde v září za 1 mil.Kč ve spolupráci s firmou BES s.r.o. kompletně opravit vozovku v délce několika set metrů!

■ Prezidenta zvolíme v lednu

V lednu si zvolíme prezidenta České republiky. První kolo prezidentské volby se uskuteční v pátek 12. a v sobotu 13. ledna. V pátek se volí od 14 do 22 hodin, v sobotu pak od 8 do 14 hodin. Volební místnost bude umístěna v zasedací síni obecního úřadu, ale ze závažných důvodů je možné požádat o donesení volební schránky domů (volejte 317 779 415). O vydání voličského průkazu můžete žádat písemně (s úředně ověřeným podpisem) do 5. ledna, osobně na našem úřadě do 10. ledna. Hlasovací lístky budou dodány do úterý 9. ledna, k dispozici budou ale také přímo ve volební místnosti. Případné druhé kolo volby proběhne ve dnech 26. – 27.1.2018.

■ Pomoc starším, radost těm nejmenším

Velkou pozornost jsme letos věnovali rozšíření služeb občanům. Od května dohlíží na bezpečí dětí docházejících ráno do školy a školky příslušníci benešovské městské policie. Strážníci už u nás také odchytili zatoulané psy a řešili několik dopravních přestupků. Za vstřícnost a spolupráci děkujeme jak městské policii, tak benešovským zastupitelům.

Velmi pozitivní ohlasy si získala služba SENIOR TAXI, která funguje od dubna. Naši spoluobčané starší 65 let a zdravotně postižení bez omezení věku získají od obecního úřadu zdarma průkazku, která je opravňuje přivolat si až pětkrát měsíčně taxi k odvozu do Benešova nebo zpět. V současné době je vydáno přibližně 60 kartiček a další přibývají. Po několikaleté pauze se také podařilo obnovit tradici dárkových balíčků, které zástupci úřadu předávají seniorům při významných výročí. A abychom nezapomínali ani na nejmenší občánky, založili jsme letos novou tradici – sázení stromečků za narozená miminka.

Pokračují také práce na novém územním plánu obce. Od Ministerstva pro místní rozvoj se nám podařilo získat dotaci ve výši 300 tis.Kč, která pokryje polovinu nákladů na pořízení nové dokumentace. Ta ovlivní výstavbu a využití ploch a pozemků v obci na další roky.

Zapomenout nesmíme ani na podzemní koupi bývalé ubytovny KLENOTY, která se má podle záměru zastupitelstva v následujících letech proměnit na moderní dům s pečovatelskou službou a zázemím pro seniory. Více o tomto projektu se dočtete na titulní straně tohoto zpravodaje.

Vždy milým zpestřením je pak velké množství různých sportovních, kulturních a společenských akcí, které pořádají často i s pomocí obce mnozí z vás, dobrovolníci, členové zájmových sdružení a spolků. Vám všem patří upřímné poděkování za práci, kterou odvádíte proto, aby se nám v obci žilo lépe a veseleji!

■ Dům seniorů se stane srdcem obce

Vybudovat dům seniorů s moderními ordinacemi lékařů a odpočinkovou zahradou bude trvat několik let, ale již v příštím roce se veřejnost seznámí s architektonickou studií budovy a přilehlé zahrady. Po zajištění příslušné projektové dokumentace by mohly vlastní stavební práce započít v roce 2019. Vůbec první úpravou je změna způsobu vytápění. Rozlehlá budova se dosud vytápěla uhlím, a typický černý dým linoucí se z vysokého komína větší část zimy obtěžoval široké okolí. V současné době již probíhá přestavba kotelny na plynové vytápění. Tato změna bude dokončena ještě v prosinci. Zajímá vás více? Sledujte Poříčský zpravodaj a internetové a facebookové stránky obce. Více informací o tomto projektu vám také rádi poskytnou pracovníci obecního úřadu!

■ Pošta má nové číslo

Poříčská pobočka České pošty v Čerčanské ulici má nové telefonní číslo, a to **95 42 257 21**. Původní číslo 317 779 300 již není funkční, a na poštu se přes něj nedovoláte.

■ Prodej kaprů a stromečků

Od pátku 15. prosince do neděle 17. 12. si můžete zakoupit vánoční stromky. Prodej bude zajištěn vedle hasičské zbrojnice na návsi, a to od 9 do 16 hodin. V pátek 22.12. a sobotu 23.12. pak tamtéž zakoupíte i vánočního kapra, opět od 9 do 16 hodin.

■ Poplatek za odpad uhradte do března

Od úterý 2. ledna můžete hradit místní poplatek za popelnici na rok 2018. Výše poplatku se nemění, takže domácnost, která využívá 120 litrovou černou popelnici a domácí separaci (plast a papír), zaplatí 50 Kč za trvale hlášenou osobu a rok. Pokud máte 240 l černou popelnici, zaplatíte 350 Kč. Rodinné domy bez trvalého pobytu a chaty platí 800 Kč za rok. Místní poplatek můžete uhradit osobně na obecním úřadě, nebo bankovním převodem na účet č. 320105389/0800. Jako variabilní symbol uveďte číslo popisné nebo evidenční. Po přijetí platby vám známku na popelnici doručíme až domů.

■ Tři otázky pro... Gregory W. Clancyho, amerického učitele naší základní školy

Jak trávíte předvánoční čas ve Spojených státech?

Pro Američany je velmi důležitý svátek Den díkuvzdání. Je to federální svátek a slaví se v Americe vždy čtvrtý čtvrtek v listopadu. Souvisí s ukončením sklizně a uzavírá hospodářský rok. V Americe společně slavili Den díkuvzdání poprvé Otcové poutníci spolu se spřátelenými domorodci na podzim roku 1621. V současné době je to tradiční svátek, kdy se schází celá rodina a několik dní se všichni veselí a pojídají tradiční pokrmy jako je pečený krocan a dýňový koláč. Dozvěděl jsem se, že v České republice se slaví podobný svátek a říká se mu posvícení.

Od tohoto dne začíná v Americe předvánoční období. Všude narazíte na vánoční výzdobu, reklamy, písňe, vše směřuje k tomu, aby lidé co nejvíce nakupovali. Vedle toho komunity křesťanů pořádají různé dobrovolnické činnosti a pomáhají potřebným. V předvánočním období jsou lidé veselí a všichni se snaží být na sebe milejší a hodnější. Pečou se také vánoční sladkosti - cookies.

Já s mou maminkou zdobíme vnitřní prostory našeho domu. Nejradyji zdobím vánoční stromek. Tatínek vždy ozdobí zahradu, všechny stromy nádherně svítí. Lidé, kteří jedou kolem, mohou obdivovat jeho úsilí.

Co tě v Čechách nejvíce překvapilo / potěšilo / vyděsilo?

V České republice mne nejvíce překvapilo, jak mnoho lidí mluví plynule anglicky. V Americe se lidé cizí jazyky moc neučí. Lidé ve vaší zemi jsou velmi přátelští a milí, každý se mi snaží pomáhat. Nejvíce mě vyděsila právě čeština. Z počátku jsem nevěděl, jak vše zvládnou, ale narazil jsem vždy na úsměv a pomoc ostatních. Všechny překážky, které mne potkaly, byly překonány právě díky klidnému a vstřícnému jednání lidí ze všech stran.

Co tě na práci v české škole nejvíce baví?

S dětmi v České republice pracuji velmi rád. Je neuvěřitelné, jak jsou vaše děti nadšené z učení. Mají ještě ten správný přístup ke škole. Chtějí se něčemu naučit a mají školu rády. V Americe děti škola nudí a nejradyji by se dívaly celý den na televizi nebo hrály počítačové hry. Vaše děti mají rády angličtinu, rády se mnou mluví a každý mne vždy pozdraví. Je krásné pracovat někde, kde je člověk vítán. Všechny děti od 3. do 9. třídy se opravdu snaží ze všech sil a pracují na sobě, to opravdu velmi oceňuji.

■ Pozor! SMS zprávy nově

Krátké textové zprávy do mobilních telefonů rozesílá náš obecní úřad již 10 let. Za tu dobu se do systému přihlásilo přibližně 550 lidí, ale řada z registrovaných čísel byla mezitím zrušena, změnila majitele apod. Abychom za zaslání SMS na tato čísla zbytečně neplatili, je nezbytné provést obnovení registru. To znamená, že k 31.12.2017 budou všechna telefonní čísla vymazána. Pokud budete mít o bezplatné zaslání zpráv od 1.1.2018 nadále zájem, bude nutné se k odběru noviněk znovu přihlásit, a to buď osobně na obecním úřadě, telefonicky na čísle 317 779 415 nebo e-mailem na adrese obec@poricinadsazovou.cz. Služba je určena pouze obyvatelům s trvalým pobytem v obci Poříčí.

■ Taxi přijede pro seniory i po Novém roce!

Služba SENIOR TAXI má za sebou první více než půlrok fungování. Za tu dobu se uskutečnilo přes 200 jízd; naši senioři jezdili především do nemocnice, k lékařům, do lékáren, ale i na nákupy. Pro všechny, kteří si cestování „obecním“ taxikem oblíbili, máme dobrou zprávu – úspěšná spolupráce s benešovským TAXI Hájek bude pokračovat i v roce 2018! O vydání nové kartičky na celý příští rok můžete požádat osobně na obecním úřadě, ale také telefonicky na čísle 317 779 415 nebo e-mailem – rádi vám ji doručíme až domů.

■ Z čeho máme radost

- Obec podpořila částkou 100 tis.Kč opravu střechy na románském kostele sv. Havla.
- Firma KEMPER s.r.o. darovala poříčskému sboru dobrovolných hasičů profesionální odsávací systém do budovy hasičské zbrojnice v hodnotě desítek tisíc korun. Děkujeme!
- Vše je připraveno na opravu památníku obětím první světové války u obecního úřadu. Restaurátorské práce budou dokončeny v příštím roce u příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky.

■ Přednáška o vystěhování obce

Kniha Dr. Tomáše Zouzala s názvem Zabráno pro SS se v roce 2016 stala knižním hitem, jednou z nejprodávanějších publikací roku, a její autor za ni právem získal také významné literární ocenění. Vydání knihy přitom finančně podpořila i naše obec. V sobotu 16. prosince si přednášku pana doktora o vystěhování naší obce a okresu během druhé světové války můžete poslechnout osobně. Do válečných časů se přenesete na obecním úřadě od 17 hodin a pana doktora se mimo jiné budete moci ptát na přípravu druhého dílu jeho historického díla, na kterém již pracuje.

■ Stolní kalendář na rok 2018

Od ledna si můžete na obecním úřadě vyzvedávat stolní kalendář na rok 2018, ve kterém naleznete mimo jiné termíny všech svozů odpadu včetně plastu a papíru, termíny úředních sobot, svozů velkoobjemového a nebezpečného odpadu, ale také kulturních a sportovních akcí. To vše je doplněno 26 barevnými fotografiemi ze života v obci. Kalendář je pro občany obce zdarma (jeden kalendář na nemovitost).

■ Poříčský básník a slavná spisovatelka

V polovině devatenáctého století nevycházelo mnoho vlastenecky laděných básní, rakouská cenzura nedlouho po pražských krvavých bouřích v roce 1848 byla silně alergická na opěvování české minulosti, zvláště doby husitské. Naopak čtenáři dychtili po každém takovém textu, a jakmile autor popsal ve svém díle třeba vítěznou bitvu Jana Žižky, představovaného v té době státní propagandou jako lupiče a vraha, dočkal se výrazného ocenění u všech jen trochu vzdělanějších vrstev obyvatelstva. Od úřadů však takového autora čekalo nepříjemné vyšetřování a musel hodně vysvětlovat, aby nedostal peněžní trest či v horším případě pár týdnů žaláře. Není tedy divu, že se literáti podobnému „vlastenčení“ raději vyhýbali.

V roce 1851 se na knihkupeckých pultech objevila kniha s prostým názvem *Básně*. Napsal ji a vydal vlastním nákladem Ivan Bohdan Staněk, tehdy třiatřicetiletý mladík, rodák z Poříčí nad Sázavou. Vlastenci i dobová kritika zajásala, konečně se objevil básník, který se odvážil projevit svůj kladný postoj k české historii a k vojevůdci Žižkovi zvláště. Díky tomu Staňkovi odpustili značné neumětelské a klopnotné ve veršování.

Z dnešního pohledu působí útlá knížečka spíše úsměvně. Oceňované vlastenectví je zde spíše okrajové, hlavně jde o básně milostné. Už to, že autor věnuje své dílko „urozené slečně hraběnce Christině z Kounic“ naznačuje, odkud vane vítr. Představme si mladého muže, pišícího verše na tehdy spoře zarostlém temeni kopce Lutova s výhledem na Sázavu (první část „Básní“ nese podtitul *Ozvěna z Lutova*), což básníkovi evokuje myšlenku na bitvu u Poříčí, ve které v noci z 19. na 20. května 1420 rozpráší Jan Žižka oddíl nepřátelského vojska - a stejně tak se do básnickovy mysli promítá obraz krásné šlechtičny, do níž se zamiloval.

Ivan Bohdan Staněk se narodil 29. května 1828 jako Jan Staněk. Jeho rodina vlastnila v Poříčí rozsáhlý majetek včetně statku (čp. 6, dnes známého jako Markův) hned u mostu, provozovala i dostavňkovou dopravu na trase Praha – Linec. Mohla si proto dovolit poslat syna na studia, nejprve na práva, ale nakonec vystudoval chemii. Při svých pražských studiích a i pár let po té,

co se stal profesorem chemie na pražské reálce, bydlel u hraběnky Eleonory Kounicové, u níž se scházel výkvět tehdejší české vlastenecké společnosti. Hraběnka měla několik dcer i synů, Staněk se zakoukal do o dva roky mladší Kristiny Pauliny. Kdo by čekal, že v polovině 19. století by byl sňatek sice bohatého statkáře z venkova se šlechtickou dcerou slavného rodu nemožný, mýlil by se. Koneckonců jeden z bratrů Kristiny si vzal neurozenou herečku Josefínu Čermákovou a stal se tak švagrem slavného hudebního skladatele Antonína Dvořáka, který měl za manželku její sestru Annu. Proto je památník Antonína Dvořáka na zámečku ve Vysoké u Příbrami, ten totiž patřil Kounicům a skladatel tam často pobýval.

O nadějích Jana (vlastně Ivana Bohdana) nepochybovala ani jedna z největších českých spisovatelek. Svému synovi Karlovi v květnu roku 1856 napsala: *U paní hraběnky v domě bydlí jistý Staněk (Bohdan), co vydal také jednou básně a nyní na místě Šafaříka profesorem lučby se stal. Ten je v domě jako syn a co chce, hraběnka mu udělá. On je statkářův syn z venku, z Poříčí nad Sázavou, otec jeho má hospodu a dvůr, drží dostavňiky a mimo to má od kně. Lobkovic najmutých 8 dvorců. Mimo něho jsou jen dvě sestry doma. On je šlechtěný hodný člověk (má rád kontesku, a kdo ví, jestli mu ji hraběnka nedá).*

Autorkou dopisu není nikdo jiný než Božena Němcová, která hraběnce Kounicové dedikovala své nejslavnější dílo - *Babičku*. Němcová ke Kounicům chodila velmi často a právě u nich se v roce 1856 seznámila se Staňkem. V té době na tom byla (ostatně jako téměř vždy) po finanční stránce velice špatně a Staněk jí nabídl letní pobyt u rodičů na statku v Poříčí. Lze jen spekulovat, zda mezi ní a o osm let mladším Janem nedošlo k něčemu většímu (Němcové tehdy bylo 36 let, Janovi 28 a paní Božena si velmi potrpěla na mladé pány).

Spisovatelka v dalším dopise synovi Karlovi projevovala velké nadšení: *Staří Staňkovic jsou hodní Staročeši, budu tam mít dva pokoje pro sebe a všechno zdarma, celých pět měsíců, i jízdu do Prahy kdy budu chtít zdarma, protože mají svůj dostavník. Je to jen tři míle od Prahy, takže jsem tu za pár hodin. Ovšem že budu pilně tam muset pracovat, abych si na zimu napřed něco vydělala, — ale doufám, že budu venku při lepší stravě a na zdravém povětrí zdravější, a tedy pilně pracovat budu moci.*

Božena Němcová se však nikdy do Poříčí nedostala. Nejdříve vážně onemocněla její dcera Dora, pak zemřel Karel Havlíček Borovský a za účast na jeho pohřbu byl soudně popotahován a nakonec přeložen daleko od Prahy její manžel Josef Němec. Staněk (a zřejmě hlavně jeho rodiče) spisovatelku podporovali nemalými finančními částkami, ovšem Němcová je bohužel spíše nežli pro svoji vlastní potřebu použila pro pohoštění svých nespočetných (a mnohem mladších) přátel. Jan Staněk zřejmě pochopil marnost své pomoci a po roce 1856 ze života Boženy Němcové zcela mizí. Nevezme si ani „komtesku“ Kristinu Kounicovou (ta zemře bezdětná v roce 1875), věnuje se chemii, kterou vyučuje na pražské polytechnice a dá se i na politiku, stane se poslancem Českého sněmu i Říšské rady. Psaní nezačne, ale místo básní píše strohá vědecká pojednání o kovech. V roce 1868 onemocní zápallem plic a umírá 23. května, necelý týden před svými čtyřicátými narozeninami. Pohřben byl v Praze – Braníku a zůstala po něm manželka a dvě dcery.

Aleš Presler